

Zwerfstenen

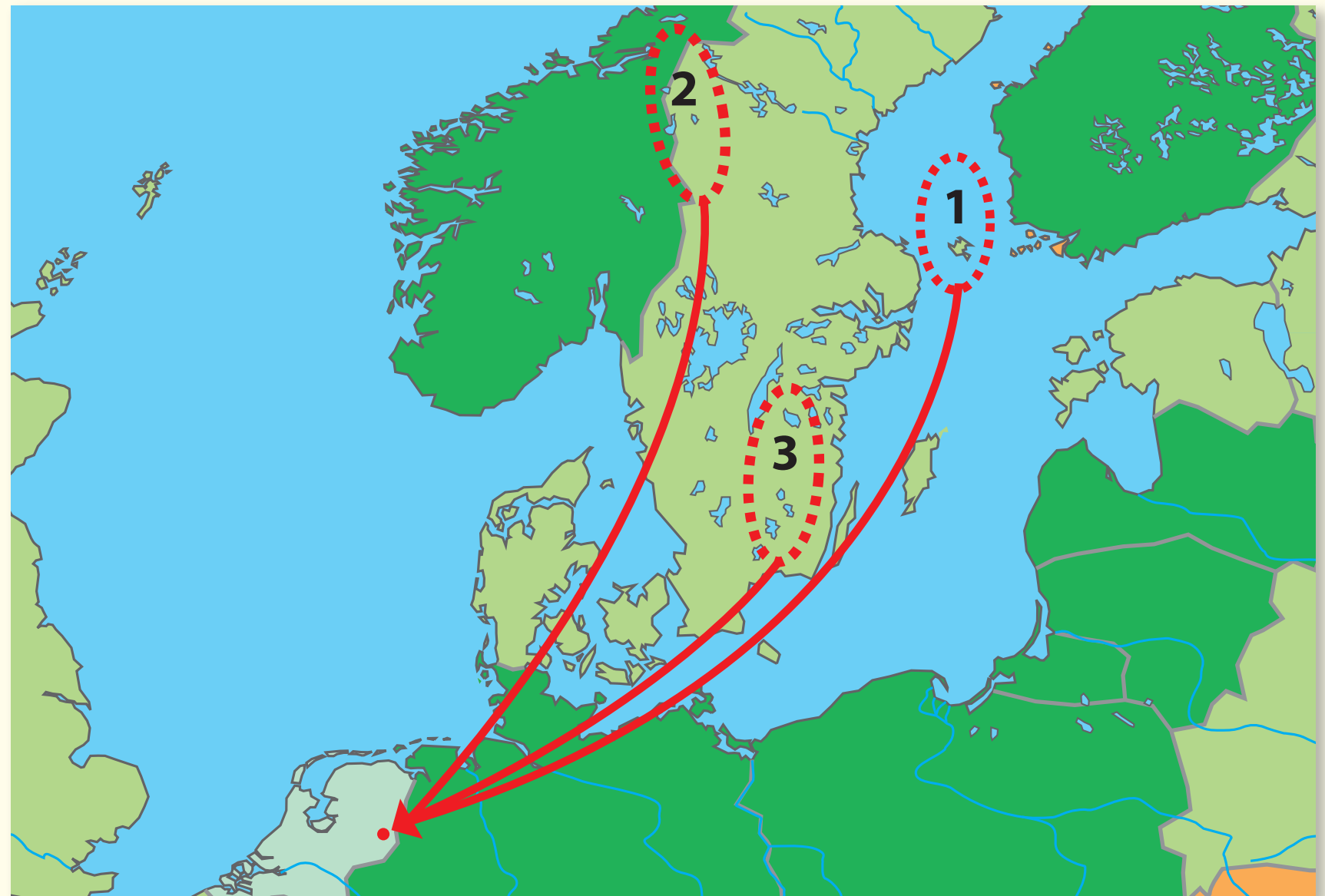
Waar komen onze zwerfstenen vandaan?

Bijna alle stenen, die met landijs naar onze streken zijn meegevoerd, komen uit Scandinavië. Dat gebeurde ca. 150 duizend jaar geleden, in de ijstijd. In enkele gevallen is zelfs de streek van herkomst bekend. Deze exemplaren worden aangeduid als gidsgesteenten.

Er zijn maar liefst 209 soorten gidsgesteenten, in deze gesteentetuin zijn van 20 soorten hele grote exemplaren te zien. In de collectie van Provinciaal Natuurhistorisch Museum Natura Docet in Denekamp vind je ze bijna allemaal.

- Zwerfstenen ergens uit Scandinavië
- Evenwijdige lijnen op deze stenen worden gletsjerkrassen genoemd. Ze zijn ontstaan door het schuren over in de ondergrond vastgevroren stenen en kiezels.
- Gidsgesteenten uit Noord-Zweden, de Ålandseilanden uit Zuid-Finland (1).
- Gidsgesteenten uit Midden- (2) en Zuid- (3) Zweden
- Afzettingsgesteenten en zwerfstenen uit de regio, transportweg dan zo'n 150 km.

Op bovenstaande kaart ziet u waar de gidsgesteenten in Nederland ongeveer vandaan komen. De verzamelde zwerfstenen, gevonden bij de aanleg van de A1, 'vertrokken' uit de roodomrande gebieden.

Tijdens het aanleggen van de A1 zijn er op vijf locaties gidsgesteenten verzameld (zie inzet rechtsmidden). Op de grote kaart is te zien dat de exemplaren onder '1' vrijwel alle uit de Ålandseilanden-regio komen. Veel materieel onder '2, 3, 4 en 5' stamt uit midden- en zuid-Zweden. Daaruit is af te leiden dat destijds meerdere ijstroom Twente hebben bereikt.

Voor wie museum Natura Docet in Denekamp wil bezoeken: het museum is geopend van maandag tot en met vrijdag van 10 tot 17 uur en op zondag van 11 tot 17 uur.

REGIO TWENTE

Sector Recreatie en Toerisme
Postbus 1400, 7500 EK Enschede
www.arboretum-poortbulten.nl

